

Dagbogsoptegnelser fra orlogsgast Rasmus Hansen Rasmussen, no. 182, fra krydserfregatten FYEN på togtet til Middelhavet 29. oktober 1885 - 26. marts 1886.

Transskription. Originalen er desværre gået tabt.

1885

29. oktober heist Kommando flyttet fra Exerserskibet til *Fyn*, hvorefter der foretoges en tur ud i Sundet og tilbage igjen. Lagde til Ankers paa Rheden.

30. Intet at berette.

31. Admiralen ombord og mønstrede hele Besætningen. Der gaves Salut da han kom til og gik fra Borde. Vi gik paa Dækket og frøs skændig under Paraden.

1. November Kl. 11 $\frac{3}{4}$ lettede vi og stod udefter. Kl. 4 lagdes til Anker ved Helsingør.

2. om Morgenens kl. 6 lettede vi igjen og stak ud i Nordsøen, opad Formiddagen begyndte Søsysten at regere.

3. November uafbrudt søsyge. Enhver vil næsten sælge sit Liv for en Skilling. Ingen hverken spiser eller drikker men kaster op.

4. November. Min Fødselsdag men det tegner til en daarlig Fødselsdag, Opkastning fra Morgenstunden. Henad Middag lidt rolig Veier. Lidt bedre tilpas.

5. November alle omtrent raske, mindre Storm end de andre Dage. Ærter og

Forfatteren til dagbogen, orlogsgast Rasmus Hansen Rasmussen

Flæsk til Middag.

6. Solskin og stille. Idag har vi sværget til Fanen. Omgivet af en masse Engelske Fiskere.

7. lagde vi til Ankers ved Coves, en By med en henrivende Beliggenhed paa en Bakke og skraat ned mod Stranden,

smukke grønne Plæner og Villaer mellem hinanden. Den egentlige By kan ikke ses herfra. Ved Indseilingen hertil passerede vi to faste bepansrede Forter.

8. Søndag, fersk Suppe. Her har været en dansk Skipper ombord som ligger her paa Rheden. Stadig Taage her paa Pladsen.

9. Idag Kul ombord.

10. Kl. 12 lettede vi igjen og passerede umiddelbart efter Ruinerne af 2 gamle Fæstninger om Bagbord og om Styrbord en i Forsvarsfuld Tilstand værende Fæstning. Iaften er det Mortensaften men der vanker vist ingen Gaas. Køerne gaar ude endnu her på Kysten.

16. Hele denne Uge er gaaet temmelig ensformig da vi stadig kun har set Himmel og Hav. Sidste Nat og i Dag har det stormet en Del saa vi stadig er i en slingrende Bevægelse uden at være i Stand til at staa Ret et eneste Øieblik. Idag har vi faaet Klipfisk og Risengrød til Middag, det er noget af det Delikateste vi faar hele Ugen. Vejret er jo temmelig mildt, langt bedre end hjemme i Danmark paa denne Aarstid, men vi er jo ogsaa langt mod Syd, vi er vist snart ved Lissabon. Jeg har I dag maatte tage mine Støvler af og mine Sko paa fordi jeg ikke kunde gaa med dem længre for Varme.

18. Idag er vore Tegnestifter blevet taget fra os saa nu maa vi skrive med Blyant fordi at nogle har tabt Tegnestifter

paa Dækket som saa er traadt ud saa der er en hel Del Plætter hvilket jo ikke ser godt ud. Igaar var det stærk Storm. Idag mere rolig og Solskin.

19. kom vi til Ankers ved Lissabon. Det er en stor By, efter hvad man kan se.

20. I dag var her fremmede Offiserer ombord for hvilke der blev afgivet Salut. Byen ligger smukt paa en Skraaning lige ned til Havnen, Man kan ikke se dens Udstrækning. Tilbage paa den anden Side af os kan man se ind i Landet, som er Bjerge og Dale saa langt man kan se.

21. var jeg i Land og saa denne mærkværdige By med dens steile snavsede Gader og lurvede klædte Befolkning. Mulæsler var særlig stærk repræsenteret.

22. en dansk Dame ombord til Gudstjeneste.

24. den danske Konsul ombord, og der Salutedes for ham.

25. lettede vi og stod lidt udefter men maatte kaste Anker igjen paa Grund af Lavvande.

26. lettede vi igjen og stak i Søen, der er en Del Søsye.

28. passerede vi Strædet ved Gibraltar straks ved Indseilingen var det klart Veier men blev Efterhaanden taaget. Man kunde se Bjergtoppene over Skyerne. Det er deiligt mildt Veier det er næppe saa mildt hjemme i Danmark.

29. Stadig Taage, stadig Brølen. Natten

mellem 27-28 iagtog vi en masse Stjernes kud, en halv Snes ad Gangen, det var meget interessant at se.

3. Desember passerede vi en Klippeø ved Navn Galitta.

4. Desember seilede vi hele Dagen langs med Afrikas Kyst. Vi kan se ind i Land det er et Bjergland.

5. passerede vi en Klippeø ved Navn Pantelarve som benyttes som Forbryderkoloni. under England. Man kunde se en hel Del smaa Huse som Forbryderne boede i.

6. Desember kom vi til Malta. Byen hvor vi ligger heder Le Valette.

7. det smukkeste Veier vi endnu har havt paa hele Togtet det er en Varme som ved St Hans hjemme. Havnen her er lukket til tre Sider den er dannet af Naturen saadan. Her er stærk befæstet. Her ligger en Mængde Orlogskibe i Havnen blandt andre et med 3 Batterier. I Nat da jeg var paa Vagt stod jeg og frydede mig ved Sang og Musik fra Forlystelsessted lignende Thalia eller Kisten derhjemme, dets aabne Vinduer vendte lige ud mod Havnen. Her er ikke Ro hele Natten men Færgebaadene farer frem og tilbage uafbrudt. Byen ligger meget høit men dens Udseende r næsten ikke til at beskrive den er jo bygget paa en Klippe. Enkelte Steder kan man se opdyrket Land, men det ser skaldet ud.

8. var jeg i Land. Det er en mærkelig By. Jeg kom gennem en Port lang vælvet som var udhugget i selve

Klippen. Husene ere alle byggede af Sandsten og saa er de flade ovenpaa. Gaderne er meget steile i Reglen ikke Brolagte i Midten men Fortovene ere dannede af Trappetrin. Der er mange

Der eksisterer desværre ingen billeder fra krydserfregatten FYENS togt i 1885-1886, men her er FYEN fotograferet på Holmen før togtet til Dansk Vestindien i 1895. (Orlogsmuseets arkiv)

smukke Huse. Der er en Masse Munke og Nonner. Der bruges udelukkende Tohjulede Vogne med Mulæsler for til Fragt eller Arbeidskørsel.

12. idag er det en Kulde som jeg ikke

havde troet det kunde være her, Chefen er syg, og har været i flere Dager. Idag der skrevet paa Tavlen at Korvetten bliver liggende her indtil videre, efter Bestemmelsen skulde vi have seilet i Dag.

13. I dag er det igjen pænt Veier og Solskin.

Efterskrift.

Kl. 2 fik vi den sørgelige Efterretning at vores Chef er død (Kommandør H.G.F. Garde (1825-1885) døde da en forkølelse udviklede sig til en lungebetændelse (TfS 1887, s. 17)).

14. Om Aftenen var vi inde i Chefens Kahyt allesammen for at se ham for sidste Gang. Det var et høitidelig Øieblik. Offisererne stod Ret omkring hans Kiste, med Floromvundne Sabler mens vi passerede forbi.

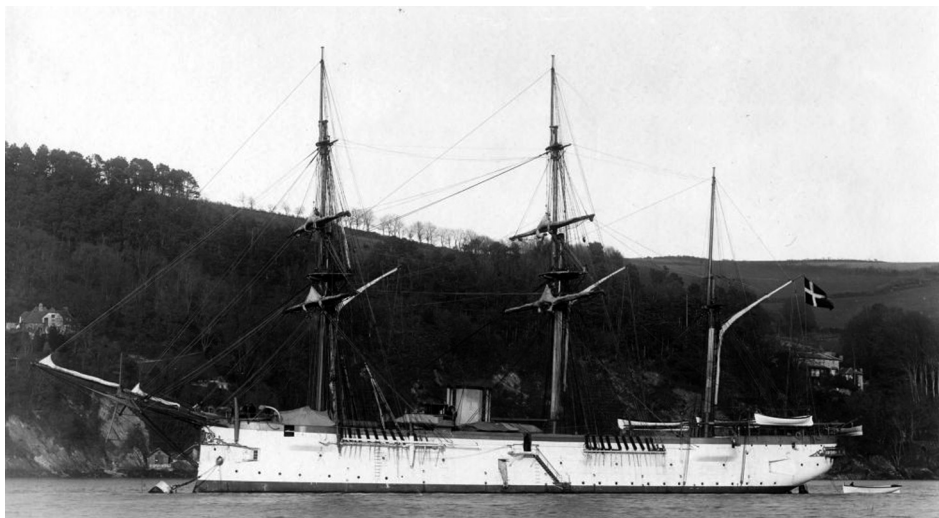
15. Blev vores Chef begravet. Det var et meget uheldigt Veier med store Regnbyger hele Formiddagen. Først blev der afsunget en Salme og bedt en Bøn, midt under det kom der en Forfærdelig Haglbyge. Saa blev han sat Overbord og seilet i Land hvor en Masse Engelske Militære stod opstillede, der sagdes 3000 Mand. Disse gik saa foran os en Tid til vi naaede i Nærheden af Kirkegaarden saa stillede de op paa begge Sider af Veien lige ned til den. Der blev spillet Sørgemarch hele Veien. Han blev trukket af Engelske Marinesoldater paa en Ligvogn som var laaant fra et af de Engelske Skibesom ligger her i Havnen. Da vi kom ind paa Kirkegaarden blev

vi stillet op med Front mod Graven og præsenterede Gevær og saa var der en 2 -3 Engelske Præster der læste Noget som vi jo Naturligvis ikke kunne forstaa. Derefter afskød vi 3 Salver over Graven og saa var Høitideligheden forbi. Saasnart vi kom udenfor Kirkegaarden blev der spillet en rask March af vor egen Musik, men ellers blev vi fulgt til Havnen af et Engelsk Musikorps paa ca. 50 Mand, under et øsende Regnveier og i et skrækkeligt Søl. Gader Bygninger og vistnok hele Øen bestaar jo af fin Gulaktig Sandsten og altsaa bliver der i Tørt Føre slidt ligesom en Masse Melstøv af Gaderne. Dette bliver i Regnveier til en Deig og i Dag et Lag paa 2 á 3 Tom, som vi maatte vade igjennem i rask March saa enhver nok forstaa hvordan vi kom til at se ud. Vi maatte vadske baade Sko, Strømper og Benklæder da vi naaede ombord. En Ting endnu vil jeg bemærke nemlig at Løitnant Hovgaard der med 10 Ordener hvilket ingen af alle de Engelske Offiserer der var tilstede kunne møde med.

16. seilede vi fra Malta saa nu ligger vores Chef alene deroppe, ja der er ganske vist tre Mand af vores paa Hospitalet.

19. og 20. passerede vi stadig en Masse Klippeøer større eller mindre og alle sammen vistnok ubeboede.

21. kom vi til Ankers i Piræus, det er en Forstad til Athen som ligger lidt længer inde, vi faar vel nok Lov at komme derind Siden.

FYEN fotograferet ud for Dartmouth, England, i 1896. (Orlogsmuseets arkiv)

22. var Hs Mjs Kong Georg og Dronningen samt 5 af deres Børn her ombord, der blev naturligvis Saluteret saavel herfra som fra de andre Orlogskibe som ligger her i Havnen. Her ligger for Tiden en Franskmand og en Russer. Russeren kom ind samtidig med Os.

24. Smukt Veier. Solskin. Kong Georgs Fødselsdag. Juleaften, vi fik Risengrød og Lammesteg samt Punch.

25. Juledag. Musikken blæste i Morges tidlig et par Vers af "Det kimer nu til Julefest". Senere op ad Dagen Guds-tjeneste. Graaveier og temmelig kølig. Drengene herfra var inde hos Kongen til Juletræ i Aftes.

26. Vores nye Chef (Kommandør G.J.G. Mac-Dougall, 1828-1894) kom ombord. Vi havde travl med at

arrangere til Julefest om Aftenen.

Kong Georg giver nemlig Juletræ med Gaver til hele Besætningen. Vi havde hele Dækket lukket med Seil.

Juletræet stod agter ude over Storlugen som var lukket, det er meget smukt, behængt med Appelsiner, Æbler, Sukkerstads o.s.v. Jeg var Egenhändig med at pynte det. Desuden var der pyntet med Flag og Grønt over hele agterdækket. I Mørkningen ankom Kongen og Dronningen og nogle af deres Børn, deriblandt Tronfølgeren. Tillige var der en Sø- og en Landoffiser. Om Aftenen var her oplyst med Elektrisk Lys. Der var arrangeret et Optog. Underoffisererne, meget komisk sammensat, der var alle mulige folkeslag repræsenteret. Selv Pjerrot manglede ikke. Optoget marcherede

et par Gange rundt paa Dækket med Musik og en lille Suar[?] som de bar i en Tønde. Derefter dansede vi allesammen rundt om Juletræet, Offisereme med. Saa fandt Lodtrækningen Sted hvorved hver Mand fik sin Gave der var mange forskellige Ting, Portrætter, Portemonæer, smaa Børnesko, Fyrtøi o.m.a. Derefter blev der afsunget et par Sange som var forfattet i Dagens Anledning, og saa begyndte Dandsen hvori Kongefamilien deltog. Dandsen varede et par Timers Tid under hvilken Pjerrot og en Amagerbonde underholdt Puplikum paa det bedste. Kongen morede sig meget over dem. Saa begyndte de at kaste nogle Appelsiner ud blandt Os, men vi fik snart Lov til at storme Juletræet og der havde en nær bleven kvalt under det, en Dreng fik beskadiget en Haand saa Offisererne maatte til at jage os op igjen.

Kl. 11. forlod Kongefamilien Skibet. Saa tog vi Seilene ned og saa var Festen forbi.

28. havde vi Snestorm her og en bidende Kulde. Altsaa er her i Middelhavet ikke altid varmt.

29. var vi i Land og havde Skyde- og Marchøvelser, det Terrain hvorpaa vi var bestod udelukkende af Sten som dannede Huler og Fordybninger Bakker og Dale. Hist og her voksede der nogle Vilde Urter. Et enkelt Sted paa en lille Strimmel var der saaet Rug eller Hvede hvad det nu var. Der laa nogle Smaahuse.

30. Iland igjen til Skydeøvelser.

Temmelig ordentlig Veier. Inden vi tog hjem om Eftermiddagen reiste vi en stor Stenbunke til Erindring om vort Besøg. Det var paa Captain Caroc og Løitnant Hovgaards Opfordring. Der laa nogle Grækere og kogte deres Middagsmad eller Kaffe hvad det var for noget akkurat som man kan tænke sig vore Forfædre har gjort hvor man nu finder de bekjendte Køkkenmøddinger.

31. havde vi et øsende Regnveier. Om Aftenen fik vi hvær et Sigtebrød. Det var ganske vist ingen flot Nytaarsaftensmad men vi var glade derved som Børn ved et Stykke Sukker begrundet paa at vi ellers kun faar disse tørre haarde Kiks at gnave.

1886

1. Januar. Om Morgen Kl. 5 ved Udpurring blæste Musikken en Salmemelodi. Længere hen paa Morgen Salut for en Østerigs Orlogsmand som kom ind. Kl. 10 kom Kongefamilien Ombord og overværede Gudstjenesten. Om Eftermiddagen var vi i Land (2det Skifte). Vi kørte med Banen herfra Piræus til Athen. Jeg var oppe og saa det verdensberømte Tempel Ankropolis eller Ruineme af det. Tyrkerne skød det jo ned 1873. Det har uidentviwl været meget Smukt. Det er bygget af bar Marmor. Der staar endnu mange Kolosale Søiler, men de er meget beskadigede, man kan tydelig se hvor hver Kanonkugle har slaæet, der er som en Blomst eller Stjerne. Men ellers laa der store Bunker af Marmor

som var slaaet i Stykker. Der var ogsaa mange Sten som havde beholdt deres Form, mange fint tilhugne med Snirkler og alle Figurer i Mennesker og Dyreskikkelser. Templet er bygget paa en høi Stenklippe saa man er over Byen der oppe. Det har kostet meget Arbeide at faa slæbt saadan en Masse Marmor derop. Der var flere udhulede Sten og laa hist og her som uden tvivl havde været til Døbefond, Vievandkar og lignende. Et Sted inde i et firkantet Rum laa en Altertavle meget smukt udhugget med et Kors foroven. Det skal jo efter Beskrivelsen været bygget for 4000 Aar siden saa der kan man se at Grækenland har været langt fremme paa den Tid, men vil jo paastaa at det er gaaet langt tilbage siden den Tid. Der var flere murede Grave som stode aabne og som vare fyldte med Menneskeben. Man kunde tydelig se Pandeskaller saavel som større og mindre Ben ligge dernede. Nu er det hele kun en sørgelig Ruin. I selve Byen var jeg ikke ret meget eftersom vor Landlov kun var saa kort men den ligner i Grundtrækkene de andre Middelhavsbyer som vi har været i. Gaderne er ikke Brolagte og saa var der meget smalle Fortouge saa 2 Mennesker somme steder ikke kan komme forbi hinanden.

Der er en Masse Udsalg paa Gaden af Frugter, Nødder, Appelsiner, Figner og lignende. Man ser Folk Voksne saavel som Børn gaa og spise disse Sager paa Gaden hvilket man jo vilde le ad hjemme for de Voksnes Vedkommende.

Ligeledes sidder Folk paa Gaden og koger og steger alle slags. Kager, Kaffe eller hvad det er for noget Bras. Jeg har aldrig kjøbt noget af den Slags. Haandværkere af alle Slags har deres Værksteder ud til Gaden eller sidder paa Gaden og arbeider. Til Arbeidskørsel bruges 2 Hjulede Kærrer og Heste eller Muldyr. De mishandler og overlæsser Dyrene skammelig. Der er vist ingen Dyrebeskyttelsesforening. Skopudsere grassere stærkt. Staar man stille et Øieblik er man omringet af et helt Kompagni af disse smaa sorte Fyre. Denne Beskrivelse passer omtrent paa alle Middelhavsbyer ialtfald dem vi har været i hidtil. Piræus er akkurat det samme.

2. lettede vi mellem 8 -9. Vi skal en lille Tour til Smyrna. Tordenveier og Regnbyger af og til. Vi seiler mellem Klippeøer, saa vi har Land tæt til begge Sider bestandig.

3. Kl. 3 kom vi til Ankers ved Smyrna. En lang Strækning før vi kom herind kunde vi se en masse Telte inde i Land langs med Kysten. Det er rimeligvis Fiskere der bor. De ligner Leiertelte derhjemme. Byen har en temmelig stor Udstrækning. Langs med Havnen med flotte malede 2 og 3 Etages Bygninger og en mængde mindre Huse helt op ad Bjergene. Paa Toppen af Bjergene ser man ligesom Ruinerne af nogle Bygninger. Maaske har Byen ligget deroppe før. Langs med Havnen gaar Sporvognen og saa ser man af og til nogle Kameler gaa derinde.

Indseilingen hertil var meget smuk med mange smukke Haver med Træer og Plæner ned til Kysten og helt op ad Bjergene. Selve Bjergtoppene var bevoksede med Grønt.

5. fik vi Kul ind. En Tyrkisk Storvisir eller hvad det var for en var Ombord.

kan kalde Skørtebukser og røde Huer.

8. havde vi Skydeøvelser. Kanongeværer ladede med Skarp, vi skjød efter nogle Tønder som var kastet over Bord. Om Eftermiddagen havde vi klar Skib.

9. kort før Middag kom vi til Anker ved Piræus igjen. Straks efter kom

Dæksfoto fra krydserfregatten FYEN. (Marinens Biblioteks arkiv)

Der blev Saluteret for ham. Han havde en Tjener med, saa sort som Ibenholt.

6. Straks efter Middag lettede vi Anker, det er et deilig Veier i dag. Man kan næsten staa i Solen og blive doven. I Formiddags var her en Del flotte Damer og Herrer ombord. Offisererne var i Land i Aftes og havde et Vildsvin med ombord. Slagteren har i Dag taget Skindet af det. I Eftermiddag har Kongens Kvarter Tøiefersyn. Mange af Tyrkerne her gaar med hvad man

en af Eleverne ombord som kom paa Hospitalet paa Malta. En af dem som kom paa Hospitalet her i Piræus er død. Her var nogle Østerigske og Franske Offiserer ombord.

10. Regn og Torden næsten hele Dagen. Her var 2 Østerigske Musikere ombord som musiserede sammen med vore Musikere.

Om Aftenen var Kongen, Dronningen, en Prins og en gammel Dame her Ombord. Nogle af Underoffisererne

og Elever spillede et par Stykker paa et dertil indrettet Theater. De høie Gæster morede sig meget derover lod det til. Jeg havde en udmærket Plads lige ved Siden af Kongen. Der var anbragt Elektrisk Lys ude paa Nokken af Storaaen om Styrbord. Kl. Omtrent 12 forlod de fremmede Skibet.

13. Grækernes Nytaarsdag. Her flages fra alle Orlogskibe som ligger her, saa det ser meget høitidelig ud. Præsis paa Slaget 12 Saluteredes der fra alle Orlogsskibe saa man skulde tro at vi var et stort Slag. Her er en Masse fremmede Ombord her i dag saavel Militære som Civile, nogle i brogede Nationaldragt andre i Elegante Parisermoder, her er Damer saavel som Herrer.

14. var Kongen og Kronprinsen Ombord. Civillklædte.

15. fik vi 3 store Marmorstene ind, de er efter hvad der bliver sagt skænket af Kong Georg til Christiansborg Slot.

16. var de Ombord igjen.

18. var Kongen, Dronningen, Kronprinsen og 2 Prinsesser Ombord. Skolen var oppe og havde Exersits for dem og derefter tog de en Tour i vores Dampbarkasse.

20. Om Formiddagen var en Fransk Admiral Ombord, om Aftenen var Kongen, Dronningen, Kronprinsen og en Hofdame ombord. Offisererne gav en Middag til Afsked.

21. Kl 4½ lettede vi Anker og gik fra Piræus. Vi havde ligget der saa længe at vi næsten følte os som hjemme der. Ved Middagstid kom Kongefamilien

Ombord og de forlod ikke skibet før i sidste Øieblik. Det havde allerede sat sig i Bevægelse før de gik ned i Dampbarkassen. Det gjorde dem vist meget ondt at tage Afsked og der er vist heller ikke Mange her ombord som ikke holder af Dem. Chefen udtalte da De gik et "Gud bevare Kongen af Grækenland og hans Dronning" som gjentoges af Besætningen. De seilede udenfor Havnen og gik i Land ved en Sommerpavilion der tilhører Dem og stod og hilste et sidste Farvel og en Del af vores Besætning var oppe i Vantet og vinkede med Huerne, vi saluterede desuden da vi gik, og Musikken paa den Franske Orlogsmand spillede Kong Kristian stod ved høien Mast, da vi sejlede forbi.

22. passerede vi Kreta og havde første Gang Bauner Bramrær oppe desuden heiste vi Skruen som sædvanlig ved Musik.

24. havde vi Skydeøvelser med Brandrørgranater.

25. kom vi til Ankers ved Alexandria. Havnen er temmelig stor, et langt Stykke udenfor Byen er den beskyttet af en Mur om man kan kalde det saaledes, den af Betonblokke men de er ikke regelmæssig byggede men ligger hulter til bulter. Paa den modsatte Side er bygget en Bro langt ud i Vandet lignende Kvæsthusbroen men den er meget større. Khedivens Palads ligger her ud til Havnen, et temmelig stort Bygningskomplex. Tvende Partier byggede i Rundbuestil som

Panoramabygningen i København rager op over de andre. Desuden ser man en Del Murværker vistnok Fæstningsværker for en del nedskudte under Bombardementet 1883. Et høit Fyrtaarn ligger her. Her ligger Engelske Franske og Amerikanske Orlogsmænd foruden Tyrkiske, saaledes ligger her et stort Tyrkisk Pacha-Skib om Bagbord tæt ved. Her kommer en masse Kadreiere om bord om Middagen, alle med Skørtebukser og røde Huer. I det hele taget ser man ikke andet Hovedbedækning. Den bærer Admiraler saavel som den menige Soldat ja her er jo ogsaa Folk som er fuldstændig Europæisk klædte. En Del af Dem taler forstaaeligt Dansk. Her har hele Tiden været Varmt, midt paa Dagen er Solen ligefrem brændende. Her ligger en Mængde Veiermøller af samme Slag som i Portugal. De er murede og saa er der 8 Vinger paa.

27. 28. 29. havde vi Examen.

29. var jeg i Land men værre Spektakel har jeg endnu aldrig hørt eller set. Folk ligefrem overfaldt Os da vi kom Iland de rev og flaaede i Os som vilde. Indbyrdes sloges de om Os ogsaa fordi de vilde være Fører for Os for at tjene et par Skilling. Vi havde en Flok bagefter Os et langt Stykke ind i Byen med Æsler som de tilbød Os at ride paa. Vi var ude ved Nilfloden og vi så en Underjordisk Hule i Jorden som sagdes at være Josefs Kornmagasin. Tætved stod en Mægtig høi Granitsøile som var dannet af en eneste Sten. Det har

været et meget vanskeligt Arbejde at få reist den. Der laa en Kirkegaard derved og med meget simple Monumenter. Der sad Grædkoner og sørgede over deres Mænd.

29.2 paa Hospitalet. De fleste af de Indfødte gaa Barfodede og saa med Skørter. De kan snyde saa meget de vil for de har alle mulige Slags Penge. Vi har faaet en Masse Kobberpenge som vi ikke kunde blive af med.

30. var her nogle Amerikanske Marinere Ombord, danske af Fødsel og saa var her en hel Del Herrer og Damer som fik en Svingom efter Musiken tillige med vores Offiserer.

31. gik vi fra Alexandria.

3. Februar trak dem der er udtaget til Overkonstabler.

5. passerede vi gennem Messina-Strædet som adskiller Cicilien og Italien. Midt i Strædet ligger Byen Messina i Cicilien og ligeoverfor paa den anden Side ligger ogsaa en By som heder [ulæseligt]. Herforbi passerede vi om Natten. Der var Jernbane anlagt langs med Kysten i Italien, vi saa Toget dampede afsted. Kort før vi naaede Strædet passerede vi det Ildsprudende Bjerg Ætna, det røg af det.

6. passerede vi en Klippeø Kapri meget nær med steile Vægge meget høie. Det var meget Interessant at se, midt paa Øen var der noget bebygget, der var nemlig noget Fladland. Om Eftermiddagen kom vi til Ankers i Neapel.

7. kom en af dem ombord som kom paa Hospitalet paa Malta. Den

anden var død. Her var nogle danske Haandværksvende ombord som arbejder her i Byen.

8. var en Italiensk og en Amerikansk Admiral Ombord.

9. var 2det Skifte i Land inde paa Muren som er bygget for at beskytte Havnen og vadske Overtræk. Vi blev dygtig gjenneblødt da den sterke Storm drev Spildevandet tilbage høit tilveiers lige op paa os. Vi fik tillige Kul ind.

11. var hele Dronningens Kvarter i Land.

12. var Kongen's i Land, og der kom 2 Mand ind paa Hospitalet. De benyttede kun Drengene her til Kularbeidere, de havde ganske smaa Kurve og bar Kullene i. Neapel jo henregnes til en af de smukkeste Byer som vi har været i. Der er brede renlige Gader og mange smukke Bygninger, aabne Pladser, Torve og lignende. Sporvogne og Omnibusser i Mængde saavel som en Masse Herskabskøretøier. Der var meget mere Kørsel paa Gaden end hjemme i Kiøbenhavn. Paa et meget høit Punkt midt i Byen ligger et gammelt Kloster som nu benyttes til Kaserne. Byen har et Museum med Billedhuggerarbejde og Malerier samt en Samling af Udgravninger fra Pompei. Ligeledes var hele Pompei Modelleret i Kork saaledes som den har set ud før Jordskjælv. Vi har smukt Veier i disse Dage.

14. om Morgenens lettede vi Anker og gik fra det skønne Italien. Vi passerede

hele Dagen en Mængde Øer blandt andre den saa sørgelige bekjendte Ø Ischia som hjemsøgt af et frygteligt Jordskjælv i 1884 hvor mange Mennesker mistede Livet. Vi var hele Tiden i Neapel beleiret af en Masse Kadreiere, men de maatte ikke komme Ombord og saa laa de og handlede ind af Portene som de heller ikke maatte.

15. om Formiddagen havde vi klart Skib og Skydning, Brandrørsgranater og Krigsladning. Om Eftermiddagen passerede vi Øen Monte-Christo hvor Greven af Monte-Christo i sin Tid boede. Det er en meget høi Klippeø. Man kunde se nogle enkelte Huse derinde, men om der bor Mennesker nu er jo ikke godt at vide. Ligeledes passerede vi Elba hvor Napoleon den store blev født. Den er mere bebygget end hin. Tæt ved Elba ligger en Ø som bestaar af Fladland, den var en interessant Modsætning til hvad vi ellers pleier at se her i Middelhavet. Den var en del bevokset med Trær og Buske og bebygget og hedder Cheronova. Disse tilligemed flere andre Øer havde vi om Styrbord og passerede dem temmelig Nær, samtidig kunde vi om Bagbord se Land men længere borte nemlig Korsika.

16. om Morgenens kunde vi igjen se Korsika som er Høiland. Om Formiddagen havde vi Præsentation for Chefen med Kanon og Geværøvelse.

18. Havde vi nogle Øer om Bagbord ved Navn Menorke, Majorka, Iocike, Dragonova.

19.-20. seilede vi langsmed Spaniens Kyst sommetider tæt indtil. Her er mange Skibe baade Seil og Dampskibe og Fiskerbaade rundt omkring os. Sommesteder kan vi se langt ind i Landet, det er interessant at se det er som lutter Muldvarpeskud, men de er jo noget store. Det er om Styrbord vi har Land. Vi har nesten hele denne Uge seilet med Seil alene. Det er den længste Tur vi har seilet. Vi har havt en udmærket Vind og ellers deiligt mildt Veier og Solskin. Idag er det Lørdag og Dronningens Kvarter har Tøiefatersyn.

21. om Eftermiddagen passerede vi Strædet ved Gibraltar. Det er altsaa omtrent 3 Maaneder siden vi seilede igjennem her før. Gibraltar er en høj Klippeø befæstet til alle Sider. Den ligger paa den Side ad Middelhavet til. Paa den anden Side af Strædet ligger ogsaa en Fæstning og en lille By. Ved Gibraltar ligger en Del Orlogskibe. Engelske naturligvis. Fæstningen er jo i Engelsk Besiddelse og England er paa den Maade Enehersker over Middelhavet. Om Styrbord var vi nærmest ved Land. Det var et meget smukt Parti. Landet skraanede ned til Kysten omtrent lige ned til Vandet, og de grønne Græsmarker skilte ad ved levende Hegne lignende Buxbom eller saadan noget. Man kunde se en del røde Køer gaa og græsse derinde. Vi løb en stærk Fart gjennem Strædet, Maskinen gik 70 Omdreininger i Minuttet, hvistnok det meste den har gaaet hele Turen. Den kan gaa med 85

Omdreininger.

Kl. 5 var vi ude af Strædet, altsaa ude af Middelhavet, og de af os som er her Ombord kommer vel næppe her mere.

22. Idag har vi haft Seil nørre hele Dagen. Vandet er saa Stille og saa glat som et Speil, som det et par Gange har været i Middelhavet. I Middags saa vi en Masse Springere, nogle Fisk paa ca. 2 Alen lange som springer ovenfor Vandet af hvad Grund er mig ubekjendt. Ligeledes saa vi et Par Søpadder. Det er Skaldyr hvist meget lig Skilpadder som vi har en Del af her Ombord som blev kjøbt i Alexandria.

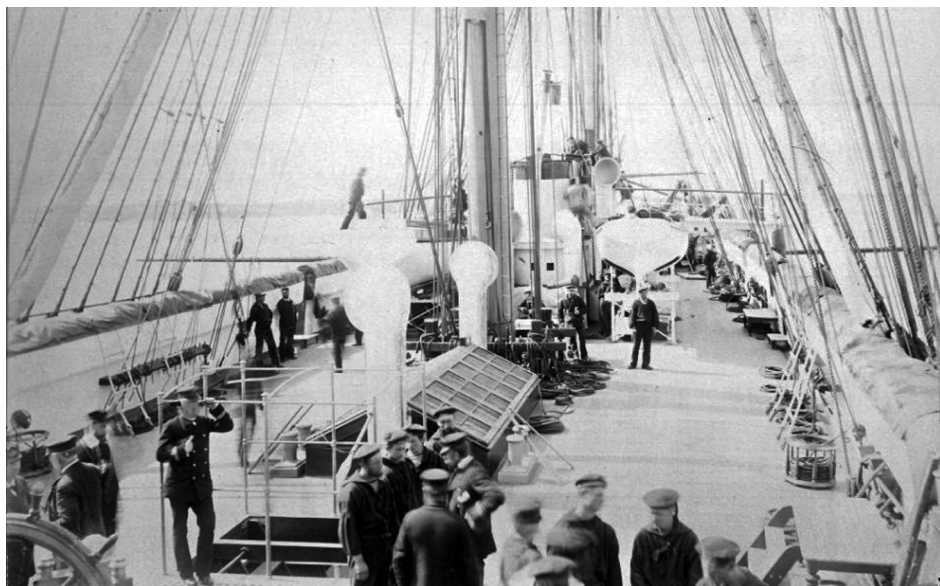
28. Idag er det Søndag. Vi har faaet Presserve til Middag, ellers er der intet videre at bemærke. Vi gaar med Seil og vi har kun havt Damp oppe en Dag hele Ugen. Dronningens Kvarter har Frivagt i Eftermiddag. Nogle ligger og sover, nogle sidder og spiller Kort, andre sidder og taer dem en Bid Brød og en Sjat Vin. Atter andre skriver eller læser, nogle klipper og barberer, andre stopper Strømper og børster Sko. Paa Dækket taer de Læseil ned og Agter ude spiller Musikken yndige Dansestykker.

2. Marts kom vi ind til Portsmouth. Vi ligger langt ude saa man kan ikke se meget til Byen, men der er vist ikke meget mærkeligt ved den. Nu kan vi begynde at mærke at vi nærmer os gamle Nord. Vi har hele Tiden gaaet barfodet om Morgenens under Spulingen, men her kan vi daarlig holde Varmen med Strømper og Støvler paa.

4. fik vi Kul og Vand ind. Vi havde Øvelse med at tage Fokkeraaen ned. Løitnant Lønke og en Sømand kom paa Hospitalet.

7. Idag er det Fastelavns Søndag, men vi faar nok ingen Boller. Om Aftenen fik vi Punch.

purret ud og sendt i Land til Ildløs. Det kan nok være at vi kom i Kludene i en Fart da vi hørte at vi skulde i Land. Hurtig kom 2 Sprøiter ned paa Isen som ligger rundt om Skibet. En Seising stukket paa en 6 – 8 Mand fat i hver Sprøite og af sted gik det i fuld Galop.

Dæksfoto fra krydserfregatten FYEN. (Marinens Biblioteks arkiv)

8. Om Morgenen tidlig lettede vi Anker, lige til Aften passerede vi Dover. Aftenen, Kl 11½. Vi har en Masse Fyr, Fyrtaarn og Seilere paa begge Sider af Os. Det er en bidende Kulde.

12. Lige i Mørkningen kom vi ind til Christiansand. Vi havde Besvær med at komme ind paa Grund af Is. Vi maatte flere Gange bakke og tage Tilløb for at komme igjennem. Vi gik med fuld Kraft.

14. om Morgenen 3½ blev 2det Skifte

Et Par Mand løb foran med Lanterner. Nogle var forsynede med Øxer klar til at slaa ned paa det brændende Hus hvis det forlangtes. Det Hele var imidlertid Omsonst thi Ilden var Allerede slukket da vi kom derind. Der var en Bunke Mennesker samlede derinde baade Gutter og Jenter. Disse sidste var meget stadselig pyntede forsynede med Muffer og laadne Kraver, kort sagt de saa meget godt ud ved Lys, en deilig sund Kulør havde de. Da vi havde gaaet

og drevet lidt om derinde blev vi sendt hjem. Jeg havde min Øxe paa Nakken uden at have havt Brug for den. Og vi kom saa betids Ombord at vi kunne faa Tid til at vadske os ordentlig hvad vi jo ellers sjældnen har, særlig kniber det med at faa reddet noget fersk Vand. Henad Formiddagen blev den ene Faldrebstrappen flyttet hen til en af Portene og en Mængde Mennesker som havde forsamlet sig uden for paa Isen fik Lov at gaa Ombord og bese Skibet. Særlig interesserede vore Bagladekanoner dem. Efter hvad de sagde er Bagladesystemet ikke indført i Norge endnu. Der var en Del Soldater Ombord, deriblandt nogle som havde Filthatte med næsten en hel Hestehale i. Udenfor stod nogle Mænd iført Nationaldragt. Det var en hel Klædning, sammenhængende Bukser og Vest ud i et. Foran paa Brystet var de forsynet med en Mængde blanke Spænder og Knapper. Byen har en Kirke med et høit Spir, alle Husene ere byggede af Træ saa naar der kommer Ild i dem kan der jo let blive Fare for hele Byen. Man har jo før hørt at hele Norske Byer er brændte. Havnen er et helt Indelukke mellem Fjeldene eller Klipper hvad man nu vil kalde dem, med en smal Indseiling saa her er helt Læ herinde. Fjeldene som for Størstedelen bestaar af en rødlig Stenmasse er bevoksede med smaa Gran og Fyrretræer.

Kl. 1 lettede vi Anker og nu gaar Reisen hjem ad til gamle Danmark og til alle

vore Kære. Klokken er straks 5 da jeg sidder og skriver disse Linier og det er straks mørkt. Vores Underlæge og en Mand paa Hospitalet her.

15. Sent om Aftenen kom vi ind paa Københavns Rhed. Der har hele Tiden været en Del Drivis i Kattegattet og Sundet. Lige i Mørkningen passerede vi Kronborg.

16. Om Morgen gik vi ind i Flaadens Leie. 2det Skifte Skansevagter var sidste Gang omklædt og oppe og præsenterede for gamle Dannebrog med samt Musikken. Jeg var blandt dem. Allerede om Eftermiddagen begyndte vi at rigge af.

26. blev vi permitterede. Den Dag vi alle havde længtes efter om vi end har havt det meget godt Ombord saa har vi dog ikke den Frihed som naar vi er vor egen Mand. Man saa kun Glæde-straalende Ansigter undtagen fra dem der maatte blive tilbage som Overkonstabler. De saa med vemodige Blikke efter deres bortdragende Kammerater. Alle vi Mennesker som nu i 7 Maaneder har levet og virket under samme Forhold uden Standsforskel de skal nu om nogle faa Timer splittes ad til alle Sider til deres saavidt forskellige Stillinger i Livet og det er kun de færreste af Os der ser hinanden mere.

Rasmus Hansen Rasmussen